

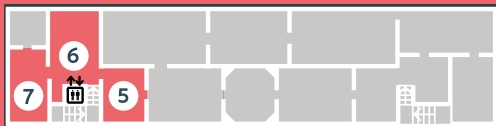
Se mer, se queer

Tips för att se konst ur ett normkritiskt perspektiv

GÖTEBORGS
KONSTMUSEUM

Hitta konstverken

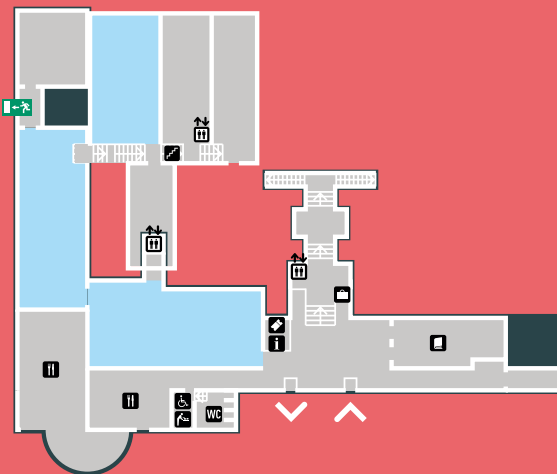
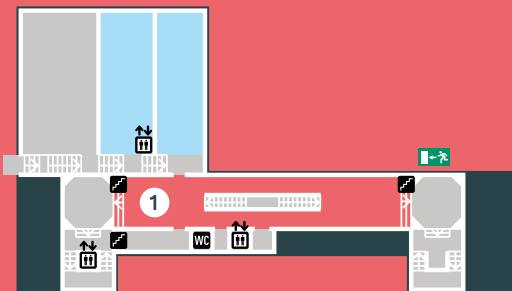
Vån 6

Vån 5

Vån 3

Hur tolkar vi konsten?

Historiskt har det varit enklast för heterosexuella män att bli konstnärer. Det är också oftast deras konst som har sparats och som visas upp. Det har gjort att vi lätt tolkar konsten i ett sådant perspektiv, heterosexuellt och manligt. Till exempel kanske vi antar att personer i konstverk är straighta. Eller att avbildade händelser alltid följer de rådande normerna i samhället. Men vi kan titta på konsten på fler sätt än så!

1. Seconds in Ecstasy

Cajsja von Zeipel. Vån 3, Skulpturhallen

Sex meter hög blickar denna poledancer ut i rummet, till synes ointresserad av sina betraktare. Som modeller för kroppen har von Zeipel använt både kvinnor och män. Vad gör det med den här kroppen? Vi kan fundera över könsidentiteten* hos en skulptur, men när det gäller levande individer är det var och ens rätt att själv definiera sig – och att bli respekterad för sitt val.

Tänk på: Om du fick veta att konstnären till ett verk hade en annan könsidentitet eller sexualitet än du först antog, tror du att det skulle påverka din upplevelse av konstverket? På vilket sätt?

Tänk på: För vems blick tror du att konstverket är skapat? Vem hade råd eller makt att köpa konst och varför tror du att just detta motiv beställdes?

2. Friherre Bengt Horn som romersk fältherre

David Klöcker Ehrenstrahl. Vån 5, sal 4
Bengt Horn är här klädd enligt högsta 1600-talsideal. Klackskor för att hålla stigbygeln på plats vid ridning, tighta strumpbyxor för att visa sina vackra vader, romar-inspirerad kjol, långt lockigt hår med lugg. Utseendeideal förändras hela tiden. Bengt Horn bär enligt vår tids ideal många feminina attribut. Såväl män som kvinnor fick under 1600-talet gärna ge uttryck för känslor och sensibilitet, som att gråta offentligt eller ha en dansant gångstil.

3. Amaryllis och Mirtillo

Kopia av Anthonis van Dyck. Vån 5, sal 9
Amaryllis är domare i en kysstävling kvinnore mellan. Mirtillo, som är kär i Amaryllis, förklarar sig till kvinna för att kunna delta, vinner tävlingen och kröns i målningen sin älskade med en krona. Motivet har tolkats som heterosexualitetens seger över homosexualiteten. Men teorin haltar då det var först när Mirtillo antog kvinnlig skepnad som Amaryllis blev intresserad.

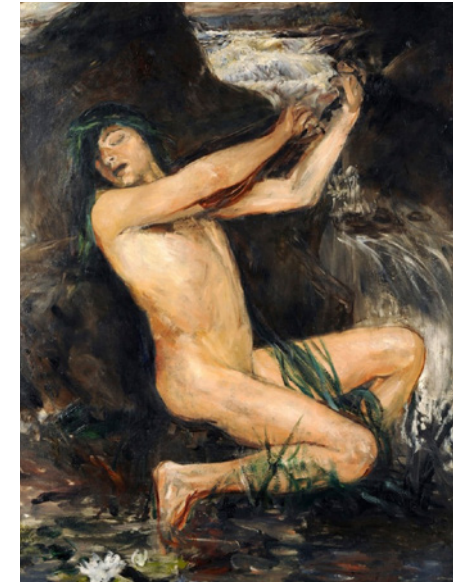
4. Mom, Don't You Miss the Real Me

Tori Wrånes. Vån 5, sal 14
Två delar av en mänsklig kropp sticker ut ur väggarna, en under- och en överkropp. Det finns starka normer kring våra kroppar utifrån sådant som skönhetsideal, funktionalitet och könsuttryck. Dessa normer kan hindra oss från att vara och uttrycka oss själva helt fritt. Kanske kan vi tolka titeln som en fråga till de som fostrat oss: saknar du inte den riktiga jag? Den som fanns innan jag lärde mig alla förväntningar på hur jag borde vara?

5. Näcken

Ernst Josephson. Vån 6, sal 19
Ernst Josephson målade flera bilder av Näcken, men de lockade inte publiken. Det ansågs inte passande för en ensamstående man att måla nakna manskroppar. Speciellt inte om kropparna avvek från gängse könsnormer, som i denna målning där Näcken har långt hår och en för sin tid ganska feminin kroppshållning.

Vad vet du egentligen om personerna i bilden och deras kön, relationer och sexualitet? Ofta antar vi saker utan att tänka efter.

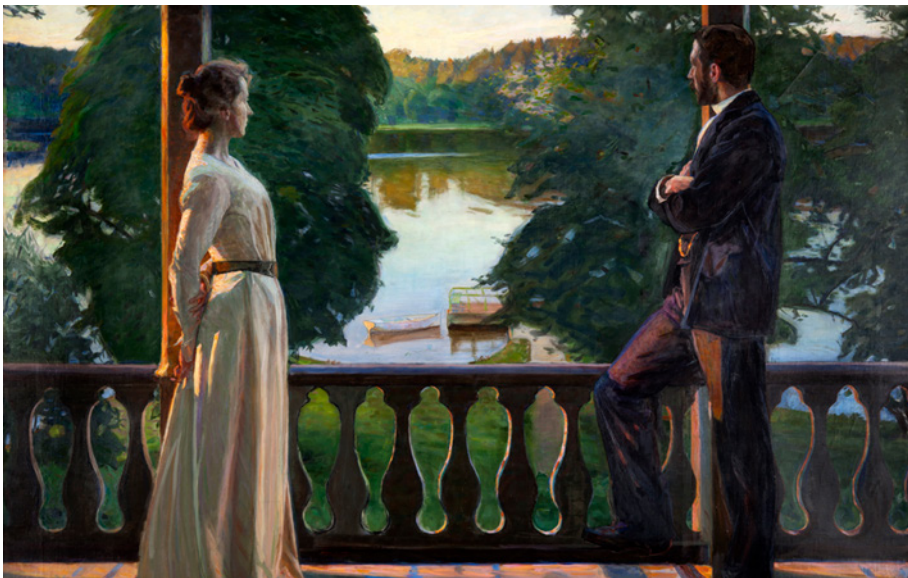

6. Elektriciteten

Per Hasselberg. Vån 6, sal 16

Elektriciteten är en del av den skulpturgrupp som gestaltar nya uppfinningar under det sena 1800-talet. På en av personerna i skulpturen syns ett band åtdraget runt bröstkorgen och ena bröstet. Även om konstnären kanske inte hade det i åtanke kan det tolkas som en binder*. Personen som ofta tolkas som ciskvinna* kan lika gärna vara en transman* som binder in sina bröst.

7. Nordisk sommarkväll

Richard Bergh. Vån 6, sal 18

Framför dig står två personer och blickar ut över ett idylliskt landskap i solnedgång. Vad tror du att de har för relation till varandra? Många svarar att det är någon form av kärleksrelation vi ser. Men personerna i bilden, Prins Eugene och Karin Pyk, var inte ett par. Tolkningen sker i oss själva och utgår inte sällan från de normer vi redan känner till. Du kan öva på att se mer än ditt första antagande. Låt personerna i olika konstverk få vara bästisar, homosexuella, flersamma familjer eller öppna för andra möjligheter du låter dig se.

Liten begreppslista från broschyrens innehåll

Könsidentitet

En persons självupplevda kön, det vill säga det/de kön en person känner sig som, en kan också känna sig som inget kön alls. Ingen utom personen själv kan bestämma detta.

Binder

En slags undertröja som trycker in bröstet och gör att de inte syns så tydligt.

Ciskvinna/cisman

En cisperson är någon som känner att det kön som hen blivit tilldelad vid födseln helt stämmer överens med hens könsidentitet.

Transperson/transkille

En transperson är någon som känner att det kön som hen har blivit tilldelad vid födseln inte alls eller bara delvis stämmer överens med hens könsidentitet.

Heteronormen

Enligt heteronormen förväntas människor vara antingen kvinna eller man och ingenting annat, och man talar om dessa två som motsatta kön. Kvinnor och män förväntas vara olika; feminina respektive maskulina. I heteronormen förväntas alla vara cispersoner, heterosexuella och eftersträva monogama parförhållanden.

Flersamhet

Utövandet, önskan om eller förmågan till flera samtida kärleksrelationer, med samtycke från alla inblandade.

